

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség
és
Kiadóhivatal:
Főpiaz, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmérték-
esebb árszámítás
mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

A Nagyvárad jubileuma.

Írta: Koncz Ákos.

Debreczen, október 18.

Csak a napokban irtunk a vidéki sajtóról, szeretettel mutatva rá azon áldásokra, melyeknek kútforrásává válhatik a körültekintéssel és jóakarattal szakértelemmel szerkesztett vidéki hírlapirodalom.

El nem vitatható azonban, hogy a vidéki lapoknak sok nehézséggel kell megküzdniök. Sokszor egészen magukra vannak hagyatva, minék azután az a következtetés, hogy rövidebb — hosszabb ideig való haldoklás után végleg kiszervekednek.

Ha nem öli meg őket a közönség közönye, megöli a roszakarat, a rágalom, a nebántság virágok csapata, melynek tagjai nem szeretik, ha a sajtó sötét odúikba bevilágít és felszínre hozza csalátsáikat, ámitásáikat, melyekkel megmérgezik a közvéleményt és az egész társadalmat. Bántja őket a világosság, mely való színben mutatja be őket, kik önös érdekeiket mindenütt elébe helyezik a közjóknak.

A sötétség eme fiainak sok fufangját, gázságát leleplezte már az a sajtó, mely a vidéken terjeszti a szellemi világosságot, őrt áll a becsület felett, aktualis eszméket vet fel, vagy a már felvetettet szeretettel segíti a megvalósulás felé, menten az anyagi haszonvádszattól egyedül az igaz, szép és jó hármasság egységétől vezéreltetve. Müködése kis kört ölel ugyan fel, de

éppen ezért van alkalmá, módja az általa szolgált kis periphériában minden ügyet ismerni, ezek fejlődésének minden phazisát figyelemmel kísérni és felettök helyeslőleg vagy eítélőleg nyilatkozni.

Természetes, hogy mivel a sajtó az igazság öre, az igazságot pedig nem mindenki szereti, főleg, ha szemébe mondják — aok ellenséget szerez magának. Ez azonban a maga útján haladó vidéki sajtót nem akadályozhatja meg fejlődésében és nagy missiójában, mert az ő értéke nem a tömeg tetszésén, hanem a jobbák igazságérzetén és a saját tisztességén nyugszik.

Mindenesetre itt csak azon részéről szólunk a vidéki sajtóknak, mely nem a legválogatottabb nyílt tereztésekben találja fenállásának biztosítékát, hanem önmaga tekintélyében, munkatársainak ügyességében és mindenekelőtt az igazság kimondásában lefelé és felfelé egyiránt.

Az olyan vidéki lapok, melyek a más becsületének rongyaiból élődnek, nem dicsőségei a hírlapirodalomnak, hanem durva kinövéséi, fattyuhajtásai, melyeket el kell pusztítani minden kitelhető eszközökkel.

A hírlapírás a vidéken még most is hálátlan foglalkozás. Nem keressük most ennek okait s csak annyit jegyzünk meg, hogy mivel a megélhetés gondjait egy vidéki lapnak a szerkesztése alig képes elosztatni, nagyon kevesen akadnak, kik tisztán ennek a nemes ügynek szentelhetnék életüket,

munkásságukat és tehetségüket. Aki pedig idealizmussal eltelve, tisztán csak erre támaszkodnak az életben, sokszor tapasztalják, hogy a teljesített munka nincs arányban azzal a szerény jövedelemmel, melyet a vidéki hírlapírás nyújt az írónak.

Ily körülmények közt kétszeresen örvendünk, valahányszor a vidéki sajtó dicsőségéről olvasunk és hallunk valahol. Az idők jelét látjuk minden ilyen esetben és lélekben magunk előtt képzeljük azt a jövőt, melyben a vidéki hírlapíró is megkapja a már régen kiérdemelt elismerést.

Ilyen elismerés illeti meg a Nagyvárad-ot is, ami szeretetreméltó ujságkollegánkat, mely f. hó 27-én fogja megünnepelni fennállásának 25-ik évfordulóját.

Huszonöt év nagy idő egy hírlap történetében és méltó arra, hogy ünneppé tegye a napot az a gárda, mely a nemes eszmék szolgálatában fáradozik az idegrontó munkában, mert egy ujságnak a dicsősége mindnyájunk büszkesége, az ő huszonöt éves élete mindnyájunk biztatója, munkásságunk élesztője és biztosítéka a vidéki hírlapírás üdvös fellendülésének.

És a Nagyvárad rá is szolgált arra, hogy huszonöt éves fennállását a hírlapírói gárda és az ő nagy közönsége tisztessen megünnepelje. Amilyen nemes volt megindulása, oly nemes maradt egész pályafutásában. A megkezdett ösvényen nem tévővázott, hanem haladt egyenesen, nemes hűvel

T Á R C Z A.

A boldogságról.

— A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája. —

Írta: Jászberényi.

A boldogság oly valami, amit csak érezni lehet, de leírni nem.

És talán azért nem lehet ezen érzelmet leírni, mert az emberek milliói közt csak elvétve akad egy-egy halandó, ki a boldogságot igazán élvezi.

Pedig egész életünk ennek keresésében telik el.

Ez irányban való fáradozásunkat nem lohasztja le az a tudat, hogy a boldogságot oly nehéz megtalálni, mint a hölcsék körét, vagy az örökmozdonyt; nem a tapasztalás, hogy földi utunkban ezer ezer bánatos alakkal, kiábrándult szívvel találkozunk addig, míg egyetlenegy emberre akadunk, ki ha nem is boldogok de zűkain nincs panasza.

Legkisebb örömünk nyomában ott van mindjárt a szenvedés; a gyönyör hamar hervadó rózsáit a fájdalom töviséi váltják fel. Háába keressük a boldogság hófehér lilomát, vagy ha megtaláljuk is, egyik-másik levelén előnkbe fog tűnni egy sötét pont, mely a szenvedéseket jelzi és mutatja. Kétségkívül ez a tapasztalás teremtette a közmondást: nincs boldogság a nap alatt.

Pedig az embert szív, mely az érzelmek egész világát zárja magába, nagyon de nagyon vágyódik a boldogság után. Ez éltető eleme, ezért kész a legnagyobb áldozatokra, sőt odaképes adni összes szevedését egy pillanatnyi boldogságért.

Itt a földön csak megközelíteni lehet a boldogságot, de elérni nem. Fénylő nap ez, melybe bele nem nézhetünk, de áldásos melege jól esik lelkünknek. Mint a napraforgó a nap felé néz hervadásáig, úgy a mi szívünk is a boldogságot keresi végdobbánásáig.

És ez így van jól, mert ha ezt a fénylő napot elérhénénk, vagy megégetné lelkünket, vagy oly gyönyörrel venne körül bennünket, hogy megfeledkeznénk kötelességeinkről és megvolnánk fosztva attól az örömtől, mely az élet nemesebb küdelmeiből származik.

Ez rövid szemlét tartva az élet felett, belátjuk, hogy a boldogság csak báránytelhő életünk egén, melyet elűj a sorsnak leggyengébb szellője.

Nézzük a gyermeket. Ki tagadhatja, hogy egy kis gyermek boldog. Az ő kis szíve nem vágyik semmi elérhetlen után, a legnagyobb gyönyört megtalálja édes anyja szerető kebelén, melyen oly édes és kimondhatatlan szeretettel cügg. Reményei még nincsenek, csalódások, épen azért, mert reményt nem ápol, nem érhetik lelkét; közgontja egy kedves körnek, kedvence a család-

ládnak, boldogsága a szülőknek s mégis, ha beláthatnánk a gyermek lelkébe, azt találnánk, hogy ő sem boldog egészen mindenkör. Egy kis betegség, vagy legártatlanabb óhajának nem teljesítése keserűséggel töltik el parányi kis szívet s fájdalomnak panaszos hangon, könnyeivel ad kifejezést s csak akkor mosolyog fel, ha az édes anya rálehell szeretetének meleg cölkjait. Hát azon boldogtalan gyermekekről mit szólunk, kikre nem mosolyog az anyaszem, kiket nem melegenget az anyaszív, kik nélkülözni kénytelenek az anyai szeretetet a korszellem miatt. Az ilyen lelkeknek nincsenek boldogságvirágai, mert körülötük sötét és kibált minden, nemes magvak ok a mérges növények között, hogyan fakadhatnának belőlük az öröm rózsái?

Boldogtalanok a boldogság korszakában, kora gyermekségükben, már ugyszólván hölcsőségükben, rájuk van borítva a boldogtalan-ság sötét, gyászos szemfedője. Mert ne higyük, hogy a gyermek kis szíve nem érzi a meledztetést, nem érzi a szeretet melegének hiányát; számtalanszor láttam már sápadt arczu halvány gyermekeket, kik hasonlítottak azon beteg virághoz, melyet nem ápol senki, s kiknek arczaírói szenvedés beszélt. Ily boldogtalan gyermeket ha látunk, szólítsuk meg s tapasztalni fogjuk, hogy az első szavunkra könyek ragyognak szemükben; kis szívek összeszorul, nem mernek panaszkodni, vagy nem tudnak, mert még

gördítve el az akadályokat utjából. Hü maradt önmagához, a kibontott zászlóhoz és az arra irt elvekhez. Vas következetességgel mondta ki ítéletét mindenha s amely mértékben védte az ember legfőbb kincsét: a becsületet, oly mértékben ostromozta a bünt személy és rangkülönbség nélkül. Cikkelyeivel nem hatást vadászott, hanem meggyőződést erőszakolt ki magának és éppen ezért az igazságszeretők kedves organumává vált. Nem hajhászta a tiszavirág életű szenzációt, nem nyult be a családok szentélyébe, nem támadott igazságtalanul és így elérte azt, hogy szerették és becsülték.

Nem dicséretképpen írjuk ezeket, hanem nem zárkozhatunk el az igazság kimondása elől egyrészt, míg másrészt a Nagyvárad 25 éves multjából tanulságot meríthet minden újságíró arra nézve, hogy a fejt említett és a Nagyvárad által követett vezérelvek egy lap dicsőségének emeltyüi.

Meleg szívvvel, kollegialis szeretettel üdvözljük tehát Sz. László úrségi városának veterán lapját a Nagyváradot huszonöt éves jubileuma alkalmával szívünkben kívánva, hogy érje meg oly méltó elismeréssel ötven éves életét, mint amilyen most fogja környezni.

Mi pedig vidéki hírlapírók egyesüljünk és tömörülve jelenjünk meg f. hó 27-én annak a régi lapnak az ünnepe, mely tisztos multjánál fogva megérdemli, hogy mi fiatalabb kollegái őt otthonában felkeressük.

Abból a meleg szeretetből, mely őt jubileumán a fővárosi és vidéki sajtó részéről körülveszi, mi is elhozunk legalább egy sugarat a jövőre biztatoul és vezérfényül

Érzelmeink nem tudnak szavakban kifejezést adni, de kisírt szemek szenvedésről beszélnek, bánatot jeleznek.

Tehát még a gyermek sem boldog egészen.

Nézzük az ifjúkört, a remények és vágyak tavaszát. Ezen a mezőn is fogunk találkozni hervadt virágokkal, különösen a mai korban, hol a gyermekből lett ifju a társadalom sötét és megnevezhetlen tünei között mohón kap az élvek kelyhe után, melyről megdondorodik. Sápadt arcok, roskatag alakok a mai moderna betegségek: az idegességnek minden tüneteivel, kiknek titkolni való multjuk, örömtelen jelenük és sivár jövőjük van. Nem érdekli őket a nagy világon semmi, még a gyönyör sem, ugyanis az élet, a lét, s azok akiknek még egy virágnak is kellene örvendeni, érzéketlenek a legnagyobb és legnemesebb örömnél és a legretentőbb fájdalomnál. Üres szívek, melegebb érzések nélkül, világfájdalmasok önközta bukáuk után és igen sokszor porhüvelyük a lélek világa nélkül tengődik, kiknek csak egy vágyuk van — mint ők mondják — elenyészni s ott nyugodni, „a hol már nem fáj semmi.“

Ki mondhatja tehát az ifjúkört boldognak?

Mi jöj a férfikor, a küzdés korszaka. A ki küzd, az legyen elkészülve, ha a legnemesebb aczébból készült fegyverekkel harcol is, hogy elvesztheti a közdelmet. A jelennek szembeszökő példái igazolják ezt az állítást. A küzdelem után való leveretés

— **Belföldi hírek.** (Mentelmi ügyek.) A képviselőház mentelmi bizottsága f. hó 22-én 8 mentelmi ügyet fog tárgyalni. — (Uj asztalok.) A király id. Széchenyi Imre grófot, a volt berlini nagykövetet főasztalnok mesterré nevezte ki. — (Merész szerkesztő.) A Zombori Hírlap szerkesztője lapjában a magyar respublika eszméjét veti fel. Valószínű, hogy a királyi főügyész sajtópórt indít ellene. — (A Zágrábi napok után.) A király tegnap reggel Zagrábból Gödöllőre érkezett, — a miniszterek szintén visszaérkeztek. — A zágrábi események híreire a függetlenségi párt fővárosban időző tagjai értekezletre gyűltek, melyen Pázmány és Holló képviselőket megbízták, hogy az ügyben megbízható pontos információkat szerezzenek s terjeszték a párt elé. Szóba került a képviselőház azonnali összehívása is, de e tervet elejtették.

— **Külföldi hírek.** (Pasteur utóda.) A pasteur-féle intézet igazgatójává Ducleaux dr. fogják kinevezni. — (Helyőrség szaporítás.) A konstantinápolyi helyőrséget legközelebb 10 000 emberrel szaporítják, mivel az ottani közbiztonsági állapotok ezen intézkedést megkívánják. — (Mögött királyné.) A New-Yorki Herald arról értesült, hogy Korea királynőjét sönii palotájában ismeretlen tettesek megölték. — (Felhőszakadás.) Triesztben óriási felhőszakadás pusztított, mely hidakat döntött össze és nagy károkat okozott. — (Beteg nagyherceg.) Mihajlovics Sándor orosz nagyherceg súlyos betegen fekszik Abbas-Turnanban. — (Konstantinápolyi zavargások.) A Times azt jeleti Konstantinápolyból, hogy az ottani helyőrséget 3000 emberrel szaporították és hogy legközelebb még 10000 embert várnak Konstantinápolyba.

Várjuk meg az elégtételt!

Debreczen, október 18.

(F.) A magyar közvélemény már nem egyszer kiváló jelét adta higgadtságának és bölcs mérsékletének, s azért hiszük, hogy most is, mikor erre — sajnos — kitünő alkalom nyílt ismét, nem fogunk csalódní ebbeli várakozásunkban. Nem csekély áldozat és önmegtartóztatás kell ehhez, az igaz,

mert a leggyalázatosabb sértés követetik el ellenünk az által, hogy a magyar államiság szimbólumát, a magyar nemzeti zászlót megbecstelenítették Zagrábban, de azért a magyar nemzet mégis lesz oly emelkedett felfogásu, hogy ennek a gyalázatos botránynak a megítélésében, mint már más alkalommal, túrtöztetni tudja jogos felháborodásra gerjedt indulatait. Öamagát legyőzni, a legnagyobb győzelem, s ez a nagylelkű és emelkedett felfozás nem ismeretlen a magyar nemzeti típusban.

Ehhez a vonáshoz fordulunk, midőn a jól értesült és megbízható információk alapján mindenekelőtt azt sietünk kijelenteni, hogy a zágrábi tüntetésekről és az ottani magyarelles hangulatról szóló hírek általában véve túzottak. Nem akarjuk ezzel letagadni vagy csak szépiteni is azt, a mi Zagrábban történt, hisz akkor okvetlenül siket fülekre találnánk; csak azt akarjuk elérni, hogy a rideg valóság magában véve menjen át köztudatunkba.

Az eseményeket tehát úgy kell venni, ahogy megtörténtek s nem úgy ahogy azt egyik másik lap tudósítója — talán tubuzgóságból — azt kiszinezve közzé tette.

E szerint pedig közvetlen és hiteles értesülésük alapján mondhatjuk, hogy a zágrábi botrányos események kizárólagosan csak az ottani egyetemi ifjuság fanatikus részének tünéül tudandók be, ellenben azokat a horvát polgárság tehére róui nem lehet.

De ezeknek az éretlen ficzkóknak a gyalázatoságaiért épp oly kevéssé lehet felelőssé tenni az intelligens polgárságot és a kormányt, mint azt nem lehetett tenni akkor mikor Budapesten játszódtak le botrányos tüntetések.

Ezért mi nagyon elhibázott és elhamarkodott lépésnek tartjuk a sajtó egy részének azt a magatartását, hogy most néhány suhancz éretlenkedése miatt egyszerre kiméltlenül ellene fordul a bának, akit eddig a magyar sajtó általános elismerésben

nagy fájdalom, főleg ha a küzdelem az élettel és annak nehézségeivel történik, képes tönkre tenni azt a piczi levélkét is, a mi talán előbb mégis csak jutott a boldogság rózsájából.

Vegyük ehhez még a földi poklot: az esetleg bekövetkezheto vagy már meglevő családi félreértéseket, boldogtalanságot s akkor láni fogjuk, hogy a férfikor sokszor csekély örömei mellett ott lesekednek azon fájdalmak és szenvedések, melyek megmérgezik a legszebb kort a helyett, hogy boldogságot nyujtanának.

Az öregkoról talán nem is kellene szólaní. Ez már maga betegség. A sok édes visszaemlékezés közt van sok kellemetlen is. Mert megért észszel az öreg ember legszigorubb bírása fiatalkori tetteinek. A tudat, hogy ezeket meg nem semmisítheti, fáj lelkének, szeretne a gyötrő emlékektől szabadulni, de eem tud, mert azok odatapadtak lelkéhez. De elvégre is, ha nyugalmas öregségében szerető unokák veszik is körül, ha ezek apró és a hálás szív minden kigondolható figyelmével ápolják is őt, nem tud szabadulni azon gyötrő gondolatától, hogy meg kell halnia s itt hagyni a mosolygó arcokat, a kedves lényeket, kiket lelke egész hevével szeretett és szeretve boldogított.

Az emberi élet egyik időszakában sem lehet tökéletesen boldog egy földi halandó sem. Abderrahman kalifa ötvenhárom évi uralkodásában csak tizenhárom napot jegyzett fel, melyben megelégedettnek érezte magát. S mentől nagyobb az elme, annál kevésbé bol-

dog, mert több teljesítetlen vágyai maradnak. Ideális gondolkozásu emberek szintén ritkán élík a földi boldogságnak egy-egy percét, mert köztök és a világ szelleme közt sokkal nagyobb a betölthetetlen ür, mint a mindennapias embereknél, közepes gondolkozásuaknál. Ez a boldogtalanság uralkodott Scipio lelkén is, ki azt mondá: „Sohasem érzem magamat kevésbbé egyedül, mint mikor egyet dül vagyok.“ És ez a boldogtalanság ott fészkel a palotákban is, s oly csodálatos, mint a hiár, mely mikor valakit körülövez mindig mélyebben és mélyebben huzza le magával a víz alá.

Igaz, tehát, hogy valódi boldogság nincs a földön, de bár el nem érhetjük, mégis, mint említettem, megközelíthetjük. Kibékülés sorunkkal, megnyugvás egy fensőbb, tőlünk független és nálunknál magasabb isteni akaratban, becsületben a haza, egyház, társadalom és embertársaink javán munkálkodó élet, ezekkel megközelíthetjük a boldogságot . . . Az öntudat, a boldogító öntudat, hogy ezek egyikének munkánkkel használtunk az emberi fájdalmak közepett, ha boldoggá nem tehet is, de megnyugvást szerez a szívnek.

Tulságos nagy örömeik után soha sem vágyódjunk, így mentek leszünk a nagy szenvedésektől, mert ne feledjük, hogy ropant meleg nyári áapok után könnyen megzendül az ég, a villámok hasítják a levegőt, zivatarok támadnak, melyeknek nyomában pusztulás, rom és könyök járnak.

részesített. Ez igazságtalan eljárás. Hogy gróf Khuen-Hédervéry Károly mit produkált politikai tekintetben, azt Horvátország parlamenti viszonyai elvitázhatatlanul igazolják s a sikereket gyerkőczök zavargása le nem ronthatja. És éppen ezért mert a bán eddig is elegendő jelét erélyének adta, joggal elvárhatjuk tőle, hogy a megsértett magyar nemzeti szuverenitásnak és közérzésnek megszerzi azt, amit feltétlenül meg is követelünk tőle a teljes és példás elégtételt. Ennek megtörténtéig azonban a magyar közvéleménynek okvetlenül föl kell függeszteni marasztaló ítéletét a bánnal szemben.

TÜKÖRDARABOK.

Reviczky Gyula verseiből.

— Kiadatlan 1876-ból. —

I.

Enyészet.

Vén asszonyág lesz majd belőled.
Minő anyád volt s nagymamád
Vén asszonyág lesz majd belőled;
Lesz ősz hajad, sötét ruhád.

Ha bálra megy, haján simitasz
S adsz lányodnak tanácsokat,
Ha bálra megy, haján simitasz
S kéred, ne táncoljon sekat.

S te otthon ülsz a kályha mellett,
Fázol, s a tüzre rakez szemet
S te otthon ülsz a kályha mellett,
Te s árnyad, az emlékezet.

Szivem hozzád irt régi dalt
Már pápaszemmel olvasod,
Szivem hozzád irt régi dalt
Könnyektől meg se láthatod.

Bakfisnek.

— Szerkesztői üzenet. —

Debreczen, október 18.

A napokban egy levelező lapot kaptunk a délutáni postával, mely szerkesztőségünk fiatalsága körében a legnagyobb szenzációt keltette. A levélre csak most van érkezésünk válaszolni, válaszolunk pedig a legnagyobb udvariassággal, mert nő, igen igazi nőt sejtünk a szarkalábos sorokban.

A levelezőlap egyébként betűről-betűre így hangzik:

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Ön épen nem csudálkozhatna azon, ha becses lapjától minden előfizető elpártolna. Ugyanis mostanában a lapban egy tisztességes tárcza nincs, de ahelyett olvashatunk olyan válogatott gorombaságokat, mely becsületére valób akárkinek. Nő vagy férfi, az önknek mindegy, pedig az önk által vissza utasított rossz tárczák és versek nem hiszem hogy rosszabbak lennének a most megjelent önknek. Levelemet azon reményben fejezem be, hogy nem fognak önk gorombán felelni

Bakfisnak.

Aranyos bakfisunk! Mindenek előtt biztosítjuk önt, hogy legkevésbé sem fogunk csudálkozni, ha előfizetőink elpártolnak. Amint ön jelzi a mi becses lapunk az utolsó

időkben alacsony nivó tekintetében páratlanul áll. Kedves nagysád, el se tudja képzelni, mily végtelen fájdalmat okozott nekünk ezzel a kijelentésével. Könyvező szemekkel vesszük kezünkbe a tollat: irni önknek, válaszolni a a lesújtó levelező-lapra.

Ha a keleti kérdéstről, mely örökké aktuális: tudakozódott volna nálunk kedves nagysád, úgy biztosítjuk a legnagyobb készséggel és alaposággal adtunk volna önknek kimerítő feleletet. De arra, hogy miért jelennek meg a lapunkban rossz tárczacikkelyek, és hogy utasítunk mi vissza goromba hangon annyi verset és tárczát, arra kissé tartózkodva felelünk. Biztosítjuk nagysádat, ha nem irta volna oda levele végére, hogy kikéri magának a gorombaságot, úgy egyszerűen azt üzentük volna önknek, hogy vonuljon, kedves kis leány iskolakönyvei mellé és ne érdeklődjék a szerkesztőség belső titkai iránt, sőt talán némi ortografiai oktatásokat is adtunk volna. De ön érdeklődést keltett maga iránt és a helyet hogy a hasonló zsánerű levelek kikerülhetetlen sorsára: a papirkosárba jutott volna. élénk eszmecserét provokált munkatársaink között.

Egy idealista munkatársunk titokban igazat adott önknek, mert ő rajong a nőkért. Egy másik fiatal ember, a ki állandó lelki kaczenjammerben szenved, keserű mosollyal jegyezte meg, hogy nagysádnak egy héttel ezelőtt vagy még előbb, bizonyára vizsantastítottunk ey tárczáját és ilyenképpen akar most nekünk rossz órákat szerezni.

Nos, hát ez a legvalószínűbb. Nem emlékezünk rá ugyan teljes biztossággal, de hisz ez másképp nem is lehet. Hogy miért nem lehetne másképp arra, feleletet adni talán nem is tudánk.

Nagysád, higgye meg nem rosszak a mi tárczáink, nem is vagyunk mi gorombák, hanem bakfis, véghetetlenül bakfis, még ahoz maga hogy megítélhetné az irodalmi jó és rossz között a különbséget. Ajánljuk, hogy olvassassa Smidt Kristóf történetkét. A bátor életmentőt, avagy a Jó kis leányt, a melyek előre jósolhatjuk tetszeni végtelenül teszeni fognak a maga gyermekesen üde kedélyének.

A revoir, öt esztendő múlva.

Reze da.

S z i n h á z.

A három pár czipő.

Énekes életkép három felvonásban egy előjátékkal. Irtta: Berla A. Fordította Toldy Ferencz. Zenéjét szeresze: Milöcker Károly. (Rendező Hevesi Gábor.)

Debreczen, október 18.

(R.) Közepes ház nézte tegnap este végig ezt a mulatságos német bohózatot, vagy életképet: definiálva a színlap szerint. Az ósdi, de még mindig kellemes muzsika elfeledett menuette akkordokat elevenített fel, melyek bájosan és kellemesen töltötték be a színház parfümös levegőjét. . . Nagyanyáinkat láttuk: amint szemérmes mosollyal, kissé ügyetlenül és restelkedve lejtettek a menüett hangjainál. Néhány fehérhajú uridáma elmélázó mosollyal bólogatott a régi valczerek kopottas akkordjaira, s azokra az időkre gondoltak, mikor Bécs volt a világ központja, a jodlirozó Bécs, s Budapest csak Pest alakjában szerepelt a történelem lapjain.

Egy eleven, vidám kép ez a *Három pár czipő* a régi Bécs poétikus világából, s azért nem is helyeselhetjük a rendezés ama hiányait, melyek meglehetősen szemetszurók voltak ezen az estén. A *Három pár czipő* bár mint szeretnénk, nem lehet modernizálni, századeleji felfogás vonul végig az egész életképen, mikor a pesti földbirtokosok magyar ruhában jártak még, s nem császárkabátban, fehér nyakkendősen mentek vacsorázni. Sőt ha nem tévedünk különbözők lehetnek volna a díszletek is. Nálunk, ha uri lakást kell ábrázolni a színek: egyforma benne minden nap-nap után: történjék bár a cselekmény Párisban vagy nálunk, a századeleji, vagy a jelenben. Ezek épen nem aprólékos dolgok s mindenki észreveheti, aki kissé körülnézett a színpadi berendezésen. Mi ugy tudjuk hogy annak idején hetvenezer forint értékű díszletet vett meg Debreczen szabad királyi város az intendaturától, hogy ne szenvedjen semmiben sem hiányt a színház. Butora van az igazgatónak is. Tessék egy kevés körültekintéssel rendezni, kissé izléssel!

A mai előadásról egyébként sok jót irhatunk. *Pajor Emilia* töle telhetőleg igyekezett karakterisztikus alakításban mutatni be a tapasztalni vágyó suszterasszonyt, akiben nincs meg a nagyvárosok obligát romlottsága, hanem külvárosi üdeséggel s naivsággal gyűjti össze tapasztalatait abból a világból, mely a külvárosban csak hintón szokott megfordulni, s a kocsikerekei ráfröccsentik a hasonló szegény egyszerű emberekre az utcasarkát. Diskréten kedvesen játszott, ügyességgel jodlirozott: a tegnapi est sikereket nyújtott számára.

Krémer Jenő (Flink Lőrincz) kabinet-alakításban mutatta be a fiatal kezdő mesterembert, ki egyedül családi boldogságát tartja midig szemelőtt. Sem játékával, sem maszkiával nem esett túlzásba. A társulat eme nagy tehetségű tagjától sok szép estét élveztünk már, fejlődő képzettsége biztos garanciákat nyújt a jövőre is.

Ifjabb *Német* érdekes iparlovagot mutatott be az este. Hasonló szerepekben egy művész rutinjával játszik. — Kitűnő volt maszkiája, játéka mindenkit kielégített. Óvakodott túlzásokba esni *Margó Zelma*, *Nyilassi Mátyás* exczellált a színházi szolga szerepében, s általában az egész személyzet igyekezett sikeressé tenni a tegnapi estét. Úgyesen táncolt a két *Halmay* nővér *Gabona Gyula* táncmesterrel. Az előadott tioritáncot, — mint eddig minden alkalommal, — megkellett ismételniök. A közönség jól mulatott és bizonyára sokkal kellemesebb érzéssel eltávozott a színházból, mint a mult heti bohózatok előadása után tette.

* *Ármány és szerelem*. Ma este leszállított helyárok mellett *Schiller* hátborzongató ó-germán hangulatu drámája az *Ármány és szerelem* kerül színpadra. A főszerep *Klenovicsné Szerémi Gizella* kezében van.

Városi és megyei hírek.

* *A jéggyár felülvizsgálása*. Egy év óta van már működésben a közvágóhid hűtőkészüléke és jégkészítő gépe. Az esslingen gyártól való végleges átvétel előtt a városi tanács elrendelte a gépház felszerelésének szakértői felülvizsgálását, melyre *Asbóth Emil* budapesti műegyetemi tanárt kérte föl, a ki — a mint előre jelezte — ma este érkezik Debreczenbe.

* **A községi szegényház megnyitása.** Közeledik az idő, mikor megoylnak a községi szegényház kapui a munkaképtelen, elaggott szegényemberek előtt, menedéke a tehetetlen, gyámoltalan öregségnek, a hajléktalan nyomorúságnak. — A tanács sürgősen rendeztetni be a tágas, világos, tiszta és egészséges szobákat, melyek 180 közsegélyre szorult szegény férfit és asszonyt fogadhatnak be. A szegényházi bizottság is tegnap délután ülést tartott, melyen jelen voltak Vecsey Imre tanácsnok előadó elnöklete alatt Szabó József, Könyves Tóth Kálmán Váczy János, dr. Sárváry Gyula Márk Eadre és Tóby Elek mint jegyző. A bizottság a szegényházi személyzet ajánlását tette meg. A gondnoki állásra jelentkezett tíz pályázó közül hármat, a felügyelőségre pályázó 12 egyén közül pedig négyet hozott javaslatba. A kinevezés, illetőleg a választás a tanács joga. Az előkészítési és a mosatási vállalat dolgában csak a következő ülésen intézkedik a bizottság.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik példálára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az írtatár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk akadémia palóájában.

Zeneestély a „Bika” kávéházban; hétfőn Magyar testvérek, szerdán Rácz Károly. Az „Angol királynő” szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva an hétfőn, szerdán, s ombaton d. u. 3—6 ig.

Muzom a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatanítás. A közügyesítő egyesület főiskolai mülhelyében d. u. 2—4 óráig. Kezdés a előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 órakor.

Színház mindennap este 7 órakor.

— **Uj regényünk.** A *Debreczeni Ellenor* mai számában kezdjük meg lapunk főmunkatársának: *Koncz Ákos*-nak a *Debreczeni Ellenor* számára írott regényét. *Koncz Ákos* ismeri már a mi közönségünk, feleslegesnek tartjuk mi őt s regényét hosszasan ajánlgatni. Megjegyezzük mindössze azt, hogy az érdekfeszítő regény körülbelül husz-harmincz folytatásnyi lesz. Csiny, stíl tekintetében valósággal közfeltűnést fog kelteni mindazok körében, a kik néhány közleményt elővannak belőle.

— **Hivatalba-igtatás.** A debreczeni ref. főiskola újonnan választott tanárai: dr. Bartha Béla, dr. Kérészy Zoltán jogakadémiai és Nagy József tanítóképzési tanár urak hivatalukba a szokott ünnepélyességgel f. hó hó 26-án (Szombaton) d. e. 9 órakor a főiskola imatermében fognak beigtatni.

— **Meghívó** A *debreczeni kölcsönös segélyező egyesület* mint szövetkezet vasárnap október hó 20-án a városház nagy termében

rendkívüli közgyűlést fog tartani, melyre az egyleti tagok becses figyelmét ez uton is felhívjuk.

— **Simonffy Béla és Bakonyi Samu.** Két tehetséges debreczeni jogász felé irányult most a nagyváradiak figyelme. Az igazság kiderítés két fiatal debreczeni jogász küzdött a törvényszék előtt. Tegnap kezdődött tárgyalása a László-malom szenczácós bűnpörének, melynél a közvádat dr. *Simonffy Béla*, kir. ügyész képviseli, egyik fővádlottat pedig dr. *Bakonyi Samu* védi. Mindkettien debreczeniek. Ez alkalomból a „Nagyváradi” következőleg ír a két kitűnő debreczeni jogászról:

„*Simonffy Béla*, *Simonffy Imre* Debreczen város jubilált polgármesterének egyetlen fia, a debreczeni kir. ügyészség tagja, elegáns, intelligens és ami hölgyolvasóinkat bizonyára érdekelni fogja, meggyerő külsejű, nőtlen fiata ember. A debreczeni társaság egyik kimagasló alakja, kit nemes egyszerűsége és szeretetreméltósága közkedvelté tett. Szakmájában ritka képzettséggel bír, tárgylagossága, nyugodt, értelmes előadása a jobb szónokok közé emelte.

Mint értesülünk, kitüntető megbízatását, hogy a „László-malom” nagy port felvert bűnpörében ő képviselje a vádhatóságot, azon körülménynek tulajdonítja, hogy *Bulyovszky József* nagyváradi kir. ügyész személyes okokból nem óhajtott a vádló szerepét viselni és *Cserna Vincze* kir. főügyészt felkérte helyettesének kijelölésére. A főügyész választása a fentemlített előnyös tulajdonoknál fogva könnyen érthetően *Simonffy Béla* kir. alügyészre esett.

Nem csekélyebb, sőt tekintettel politikai szereplésére még nagyobb érdeklődés mutatkozott dr. *Bakonyi Samu* debreczeni ügyvéd iránt, kit a fővádlott *Konda Sámuel* választott védőjéül. A még aránylag igen fiatal ember máris egyike a magyar jogász világ jeles tagjainak. Geniális, tüzes, de mindamellert meggondolt szónok, ki előadásával épügy, mint érveivel, magával ragadja a hallgatóságot. Mint hírlapíró velős politikai czikkeivel keltett feltűnést.

A két jeles debreczeni jogász és szónok itt szemben fog állani egymással és a közöttük lefolyandó szónoki harc a szenzációs végtárgyalás legérdekesebb mozzanata lesz.

A László malom bűnpörének tárgyalását tegnap megkezdtek *Konda Samu* főkönyvelő fővádlott mindent az öngyilkossá lett Szilágyi vezérigazgató terhére ró.

— **Esküvő.** A debreczeni orvosi kar egyik fiatal, tagja dr. *Hütter Károly* tegnap délután esküdött örök hűséget a vajdai (Biharmegye) anyakönyvvezető hivatalban *Beck Henrik* vajdai földbirtokos kedves és szép leányának: *Matildnak*. Az ifju pár egyháziilag is megkötötte a frigyét. — Érdekes házassági hirdetés képezi most általános beszéd tárgyát Derecskén. Mint levelezőnk írja, Derecskén ez idő szerint három jegyespár házassági hirdetése van kifüggesztve a hivatalos táblára. Ezek között van *Burai János* és *Rajcsányi Iona* házasa ó pár. *Burai* ref. tanító és a menyasszony rom. katolikus tanítónő Derecskén. Az érdekes eljegyzés e hó végén nyer szentesítést a polgári anyakönyvvezető előtt s aztán a ref. templomban.

— **A légszeszgyár figyelmébe.** Néhány hét óta olyan helyeken, hol nagyobb mennyiségben volna szükség a világító gázra, azt tapasztalják, hogy a gáz minden fény nélkül ég, hasonlóan a püspök-ladányihoz, ahol tudvalevőleg a kútból veszik a légszeszt világításra. A *Hungária* kávéházban, ha így haladunk, ma holnap pokoli sötétségben fogjuk inni esténkint a legcsöttebb feketét. Valószínűleg a kazánál lesz a hiba, melyre ezennel felhívjuk az illetékes körök figyelmét.

— **Állategészségügy a Hortobágyon.** A Hortobágyon az állategészségügy október elsejétől október nyolczadikáig a követ-

kező statisztikát nyújtja: beteg volt a Hortobágy állatállományából 2540 darab szarvasmarha száj- és körömfájásban, ezek közül nyolczadikáig meggyógyult 1825 darab.

— **Nő férfi ruhában.** A h.-dorogi előjáróság a közeli napokban nyalka legényt tolonczoltatott Nyiregyházára. Magyar pitykés dolmány, darutollas kalap és sarkantyus ezizma volt a ruházata. A nyiregyházi rendőrségnél gyanút keltett a szemrevaló alak. Orvosilag megvizsgáltatták s kitűnt, hogy a férfi ruhában — nő rejtőzködik. A furcsa tolonczot kötött utlevéllel Tisza-Keszine küdték, a hol az apja becsületes földmivelő.

— **Kevés a cse éd** A cselédelhelyező intézetek valóságos ostromnak vannak alávetve. Hiába van vége a dolog időnek, mégis napról napra felhangzik a panasza gazdaszanyaink körében, hogy — nem kapnak cselédet. Erről azután nem a közvetítő intézetek válnak felelőssé, mert hiába, a különböző gyárak vonják el gazdaszanyajuktól, a kiknek napi díjuk jóval kárptólja a hónapi szobalányi, szakácsnéi gagét.

— **A vasaló a millenniumi kiállításon** Az ezredéves kiállítás falujának egyik sarkában lesz az a rendkívül érdekes kiállítás, amely a magyarság legősibb foglalkozását, a pásztoréletet mutatja be annak legrégibb ismert formájában. A kiállítás rendezését *Herman Ottó* vállalta el, aki három kissebbszerű épület, jobban mondva alkotmány emelését hozta javaslatba. E három kis épület elseje „*cserény*”. Leginkább *Kecskemét* városa *Buzac* és *Monostor* pusztáján és le a *KisKunságon* at *Szeged* alsó tájkáig divatozik ez a magyar nomád-élet utolsó maradványa. Az egész építkezés tíz négyzetméter teret fog el, s a kiállításon nem deszkából lesz, amelyet csak 1848. óta használnak, hanem vesszőtonásból készítik, mint az ősi vándor magyarok. A második kis kunyhószerű épület a „*vasaló*”. Ez a Hortobágyon a pásztorság nádépitménye. Ez körülbelül 12 négyzetméter helyet fog. el s az építésénél pedig nem drótot fognak használni a nád össze fonásához, amit őseink, persze nem ismerhettek, hanem guzsvesszőt, ahogy *Fülöp* uramnak a szépapja idejében kötötték a vasalót, mely nek berendezését és használatát *Herman Ottó* három napig tanulmányozta az idei nyáron. A harmadik fajta építkezés az ecseg-pusztai „*Kontyos pásztorékunyhója*”, mely kerekformájú, körülbelül 3 méter átmérőjű s nádból készült, szintén guzsvesszőkkel. Az ilyen fajta kunyhót régi formájában *Finta Miklós* ecsedi számadó-gulyás tudja megcsinálni akit fel is visznek a kunyhó felépítésére. Ebben a három kis kunyhóban, amely a fővárosi ember előtt szintugy ismeretlen, mint a külföldi előtt, fogják bemutatni az ősi pásztorélet emlékeit.

— **Uj sertéskiviteli piacok.** A földmivelésügyi miniszter a sertésvész által tönkretelített magyar sertés kereskedelmen sürgősen és hathatósan kívánván javítani, — mint egyik vidéki lap írja — a kőbányai és győri sertéskiviteli piacokon kívül *Miskolczon* és *Szegeden* szervez új kiviteli piacokat. Ámulva kérdezzük, hogy hát Debreczen, ez a nagy sertéshizláló és kereskedő emporium miért marad ki a kombinációból? Hiszen a sertésszállítások tulajdonosai és maga a város a kormányhoz intézett felterjesztésekben késznek nyilatkoztak tetemes áldozatok árán is megadni mindama garanciát, mely egy nemzetközi jelleggel felruházandó kiviteli sertéspiac elismertetéséhez és

állategészségügyi szempontból megbízhatóságához szükséges.

— **Uj állomás.** A kereskedelemügyi új megállóhely létesítését engedélyezte Debreczen és Nyíregyháza között, C-ászárszálláson azon feltétel alatt, hogy a szomszédos birtokegység 1500 frttal járuljon a költségekhez. Az új megállót Nyíregyháza határára rendezik bemég pedig személy és teheráru forgalomra.

— **Nők gyűlése.** Meghívó a debreczeni jótékony nőgyűlés október 20-án d. u. 3. órakor az árvaház üléstermében gyűlést tart, melynek tárgyai lesznek 1. Leányok kiadása az árvaházból 2. Segélyezések 3. Folyó ügyek.

— **Iskolák bezárása.** A kanyaró és a vörheny az utolsó nyolcz nap alatt nem hogy csökkent volna, sőt sűrűbben jelentkeznek szinte járványos jellegűtől. A polgármester ennélfogva dr. Sárváry Gyula t. főorvos indokolt javaslatára elrendelte, hogy az október 21-dikéig bezárt elemi iskolák négy alsó osztályai, valamint a kisdudóvódnak az ev. ref. felsőbb leányiskola négy elemi osztályai október 21-dike után is további rendelkezéssel zárva maradjanak.

— **A gázlámpa alatt.** Kedélyes összejövetelt provokált egy névtelen atyafi tegnap este 1/2 9 órakor a Kossuth utcán egy gázlámpa alatt. A névtelen atyafi ugyanis be volt szeszelve még pedig meglehetősen, ennek okáért tánczra perdült az említett gázlámpa alatt, s mert azt hitte, hogy az árnyéka valami fehéreseléd, s az járja vele: jókedve tetőpontra hágott, minek erkölcsperítő nőtázzással is kifejezést adott. A névtelen atyafi duhajkodását a még künn ácsorgó kutrjáró gyöngéd nembeliek nagy élvezettel megnézték, sőt nógatták, hogy folytassa duhajkodását, úgy sincs itt közelben rendőr. Hogy mi lett a komédia vége? Magnyugtató. A névtelen atyafi végre eldülöngözött a korról, beleunván a komédiázásba, melyért fizetés se jár.

— **Vakmerő betörés.** A mai fejlett viszonyok között, midőn a jog és személybiztonság mindentéle képen megvédve van: ritkaság számba megy az a vakmerő betörés, mit tegnap éjjel követtek el ismeretlen tettesek. Vakmerőségük igazán bámulatba ejti a jogrend őreit, mert a mai fejlett viszonyok között olyan betörés nagy ügyességgel viheto végbe. A betörés előleges részletei a következők: Rankay József szentannai utcai szatócs üzletébe az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörték még pedig nem az utca felőli ajtón hatoltak be, de az udvarról — belülről. Hogyan történhetett ez? a rendőrség dolga felderíteni. Az összes árukat elrabolták s az üzletben hagyott pénzt is magukkal elemelték. A rendőrség nyomban a feljelentés után hozzálátott a nyomozáshoz s a tettesek közül egyet, mert a színhelyen megejtett vizsgálat szerint a tettesek többen lehettek — elfogott, kit vallatóra fogott a rendőrség de tettes társait nem vallotta be. A betörés helyén talált a rendőrség egy vaszkapcsot, egy darabka faggyu gyertyát, mit a betörés idején használtak a tettesek, és egy 3 öles létra tanuskodik a vakmerő betörésről. A nyomozásnak részleteivel holnap számunkban bőven fogunk foglalkozni.

— **Koszoru megváltás.** Néhaj Dr. Tihanyi Sámuel temetése alkalmával koszoru megváltás címén a helybeli izr. iskola szegénysorsu tanulói részére téli ruházatra adakozott Steinfeld Antal ur 25 forintos, Biedermann dózsef ur 10 frtot, Falk Lajos ur 10 frtot, Darvas Izidor ur 5 frtot, Veisz Móricz ur 5 frtot, Veisz Sándor ur 5 frtot, dr. Popper Mór ur 5 frtot, Stern József ur

5 frtot, Zorger József ur 3 frt, dr. O. osz Lajos ur 3 frt, és Veichinger Károly 2 frtot. fogadják a nemesszivü adakozó urak adományokért az iskolaszék hálás köszönetét. Debreczen 1895 október 18. Darvas Izidor iskola pénztáros, Sorger József iskolaszéki elnök.

— **Egy fiatal asszony öngyilkossági kísérlete.** Mint késő délutáni órákban értesülünk, végzetessé válható öngyilkossági kísérletet követett el egy helybeli gazdag sertéskereskedő felesége. Lapunk tudósítójának a következőketsikerült megtudni a számlomva méltó esetről: M. Mihály helybeli gazdag hentes fiatal neje tegnap öngyilkossági szándékából férje orvosságával megmérgezte magát. A rendőrség hivatalosan még mindedig nincs értesítve az öngyilkossági kísérletről, és mint bennünket értesítenek az öngyilkossági kísérletnek komolyabb következményei nem is lesznek. Különbben a fiatal asszonynak nem ez volt az első lépése a halál felé. Már leánykorában öngyilkossági kísérletet követett el, mert nem akarták ahoz adai feleségül, akit szeretett. Fiatal asszony korában pedig egy izben a kutba ugrott, honnan csak nagynehezen lehetett élve kimenteni. Mint veünk a Magyarország debreczeni tudósítója közli, a fiatal, szép asszony mostani öngyilkossági kísérletét afölötti bánatában követte el, hogy férje fe tünően elhanyagolta. Most legutóbb is három nap óta lumpolt a férje s a kasszinóban értesült nője végzetessé válható tettéről.

— **Igen érzékeny történet.** Ha Shakespeare tovább él, akkor valószínűleg átdolgozza *Romeo és Julia* történetét s a 18—19 éves aldozatok helyett a 81—91 éves szívek hevüéseit veszi tollára. Alkalmas modellekül szolgálhatnának az embert háborgató szenvedélyek nagy esetelöje számára azok az alakok, kiknek *másodvirágzása*, a korral nem muló szerelme és annak következményei most képezik városunkban a szóbeszéd tárgyát. Egy szerelmi történetnél elmaradhatlan a férj, a hitves, a szerető és az intrikus. A férj korára nézve csaknem két hetes (77), a neve egy i betű hozzácsatolásával hasonló egy nagy költőnk nevéhez, viselőjének foglalkozása pedig éppen nem vidám, a mennyiben a legritkább esetben szokás vidám munkát csapni egy koporsórák-tárban. Ott van az öreg alkalmazva. A neje számmit 56 esztendőket és kitűnően készíti a *bornyu nyelvet*. Érthet azonban a *csábítás nyelvéhez* is, mert ennek a mártalékába fülüg belemerült egy mintegy 70 éves ur, a kinek neve — melékesen mondva — teljesen megegyezik egy közeli város polgármesterének a nevével. Ő a *Romeo*, a ki (és ez ismét új motívum Shakespeare számára) kosztra járt Juliához. A bornyulyelv okozta-e, vagy más egyéb, de tökéletesen egymásba habarodtak és elhatározták, hogy a férjtől megszöknek. — Múlt vasárnap este a koporsók öre különösen kedvesnek találta a feleségét, előzékenek a kosztost, kinek amaz estén különösen izlett az asszony sütötte-főzje. — *Pá kosztos!* mondá a férj kétértelműleg a mikor elindult a másik szobába — aludni. Igen, aludni, mert a felesége a theába különösen sok rumot töltött, sőt — tekintve a férj mélyeséges mély álmát — valószínűleg egyebet is. Mialatt ő szendergett, *Romeo* és *Julia* — batározta. A koros *Julia* felpakolt mindent, e mi felpakolható, a férjnek, csupán az aggancsos gyűjteményét nem vitte el. Elvitte még a sok boldogság tanujául szolgáló párnát és a férj által kereszvesen összekupogtatott 800 forintocskát is. Azután odább álltak. A szöktetésnél segédkező intrikus egy a-ztalos mester volt, a kinek a neve viszont

teljesen egyezik a hazai leg-felsőbb bírói kar egy főrendiházi tagsággal kitüntetett tagjának a nevével. Ő küldte *Romeo* utána az iratait is, lévén a nyugodni nem tudó *Romeo* nyugalmazott vasuti hivatalnok. Ezért nem tudta a szerelmet elképzelni — közlekedési eszközök nélkül. És most jön a történet legérzékenyebb része. Fölébred reggel a férj és keresi az — asszonyt. Keresi, de nem találja; pedig a koporsókban is megnézte már. *Bár megtalálnálak az egyikben!* sohajt tel. *Deu que*, nem találja meg az asszonyt és észrevéve a holmokban tapasztalható folytonosság hiányokat végre is rájön, hogy az asszony megszökött! Elmegy panaszkodni, még pedig (és itt ez a nagyon érzékeny momentum) először is. — *Romeo*hoz. Hűség-baráti szív után ep dett, hogy abba öntse szívének keservét. *Romeo*át azonban már ott várta az intrikus asztalos, a *kitől aztán megtudta* minden pompes ünébretnél gyászosabb csálódá át. *Asszonyt nem bánom, ugyse vettem semmi hasznát* — fakadt ki a mezesalt férj. — *csak a nyolcz százforintomat sajnálom!* A mint értesülünk, *Romeo* és *Julia* Nagykorosra utaztak, a mi a férjet arra indította, hogy rögtön átköltözzék — *Kecskemétre* koporsó raktárt nyitni s a legszöb, legkényelmesebb példányt hűtlen hölgyének és meg hűtlenebb barátjának szánta!

— **Hymen.** *Tóth* Pál debreczeni itéő táblai tanácsjegyző eljegyezte *Raksányi* Emma kisasszonyt Nyíregyházáról.

— **Dr. Tihanyi Sámuel** orvost ma déle. lőtt temették el barátainak, tisztelőinek és nagyszámu közönségnek őszinte részvéte mellett. A városi tanácsot az elhunyt tiszteletbeli tiszti főorvos temetésén *Körner* Adolf tanácsnok és *Szabó* Kálmán elmöki titkár képviselték. A népszerű orvos halála okáról tegnap városzerte szenzációs hírek szállingóztak. Morium mérgezésről beszéltek. A kir. törvénynek vizsgáló bírósága csakugyan vizsgálatot indított az eset felderítésére, de már ma reggel a vizsgálat beszünttetett s a temetést mi sem akadályozta.

— **Igy maradtam, mint az ujjam.** A mulatságok közül, a mik a kapitányság előtt nem ritka egymás-utánban eljátszódnak, mindentéle egymásba akadt, egymással torzsalakodó, egymást kerékbetörni nem sajnáló emberekkel, nem utolsó jelenet volt ez s m. Egy kerek arcú, egészséges szép fiatal asszonynyal, a kinek szörnyen sok és rossz panaszja volt az urára, a ki ilyen olyan pernahajder, szoknyakerülő, nótabelond egy férfi — Oyan, csak úgy forog mindig a kedve és hordja hazulról a mukjamat.

— **Mit, asszonyság?**

— **A mukjamat.** Már elhordta a szeretőinek, el a csufondáros, rossz életü. Sirt keservesen, míg a kapitány megértette, hogy az ékszerait siratja a szép, egészséges asszony, de azt kevésbbé tudta magyarázni magának, hogy lehet ilyen szép, kívánatos asszonyságot elhagyni.

— **Hát az urát szerezzük vissza, ugy-e?**

Az asszony ijedten nézett föl a kendő alól, a mivel két könnyes szemét törlögette.

— **Lehet is azt.** El van az vesz... Csak a mukkomat, csak a mukkomat.

Aztán sirva-sirva hozzátette, ismét a kendő alá rejtözködve:

— **Hiszen így maradtam, mint az ujjam.**

S felmutatja kövér balkeze öt ujját, melyeknek a hüvelyken kívül mindegyike tele volt nagy gyémánt és brilliánt gyűrűkkel.

Persze a folytatolagos tárgyaláson élénken nyilvánvaló lett, hogy épen azok miatt — hagyta el a ura.

Törvényszéki csarnok.

* **Négy vékaért két év.** M. Szabó József kabai lakos jó buza-kenyérre vágyódott. — Amde az aratás még messze volt, im tehát éjnek idején bizalmas természetű látogatást tett S. Nagy Sándor házában padlásán és az ott lévő búzából négy vékányit elemelt. A károsult gyanakodott az éjjeli látogatóra és nem ok nélkül, mert a rend emberei a lopott búzát nála meg is találták. — Vétségeért a napokban ültek törvényt felettes bár a beismeréssel ellenkezőleg ma tagadott, hitelt érdemlő tanúk vallomása alapján 2 évi fegyházra ítélte a debreczeni kir. törvényszék. Az éjjeli vendég fellebbezett.

* **Hat-hat hónap.** Nyalka legény volt Hadházon B. Szabó Bálint, ki ez év tavaszán özv. Gál Ferenczné kamráját tisztelte meg látogatásával. Mivel pedig a bezárt ajtó előtt senkisémet várta, lefeszítette a lakatot és elemelt onnan egyéb hiányában egy zsák korpát. A vallatásnál nem sikerült kitudni, hogy vajon a saját, vagy a sertései hizlalására akarta-e fordítani a lopott dolgot. — László József, dadai ember meg lelkéből megunta a trafikot és jó szüz dohánya vágyott üres pipája, miért is 10 kilót lopott Wohl Adolf bezárt dohány-pajtájából. Amde a lopott dohány füstje nagyon erős volt, mert a törvényszék a korpa lopó hadházi legényvel együtt 6-6 havi börtönre ítélte.

* **A hitelszövetkezet pőre.** — Igaz, hogy rég történt, de azért élénk emlékezetben van az a nagy balkézmanőver mely a „gazdák és iparosok hitelszövetkezete debreczeni főktelepének árcsarnoka“ meg boldogulása után *Csutak* Kálmán és társaira kiderült. A f. év január hó 25-30-ig tartott törvényszéki végtárgyalás után az első bíróság *Csutak* Kálmánt hűtlen kezelés, magán okirat hamisítás és sikkasztás büntetési miatt 7 hónapi börtönre, *Szóllóssy* Bélát és *Thalviser* Alajost hűtlen kezelés és magán okirat hamisítás miatt mondotta ki bűnösnek és *Szóllóssy* Bélát 7 hónapi, *Thalviser* Alajost 6 hónapi börtönre ítélte. Most került az ügy a kir. tábla elé, hol dr. *Kiss* Endre bíró terjesztette a büntető tanács elé s a magán okirat hamisítás vádja alól mind hármat felmentették *Csutak* Kálmánt a sikkasztás vádja alól is. Ennek következtében a másodfokú bíróság következőben állapította meg büntetésüket: *Csutak* Kálmánt 4 hónapi fegyházra és 1 évi hivatalvesztésre, *Szóllóssy* Bélát és *Thalviser* Alajost 3-3 hónapi fegyházra és ugyancsak 1-1 évi hivatalvesztésre és mind hármat politikai jogaik gyakorlatától 1-1 évre való felfüggesztésre ítélte.

* **A 20 forinton aluli kereskedelmi pörök.** A kereskedelmi- és iparkamarák felterjesztést intéztek a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a husz forinton aluli kereskedelmi pereket utalja a kir. járásbírókhoz. Erre vonatkozólag *Dániel* Ernő kereskedelemügyi miniszter most a következő leiratot intézte a kereskedelmi- és iparkamarákhoz:

A 20 forinton aluli kereskedelmi ügyletektől származó követeléseknek a kir. járásbírókhoz való utalása iránt hoztam több kereskedelmi és iparkamara felterjesztést intézett, mely felterjesztéseket az igazságügy miniszter ur figyelmébe ajánlottam, ki e tárgyban a következőkről értesített: A magyar kir. kuria teljes ülési döntvényének értelmében — a fennálló törvények és rendeletek értelmében — kormányhatósági uton befolyást nem gyakorolhat. — Nincs ugyan kizárva, hogy a kuria teljes tanácsulása a már létrejött megállapodást egy későbbi döntvényvel megváltoztassa, — s az sem lehetetlen, hogy a kuria a szóban forgó döntvényben megoldott kérdés tekintetében részint az alsóbíróságok gyakorlatában, részint a jogi szakirodalomban felmerült egyes jelenségekből ítélve — ezzel a kérdéssel

esetleg más alakban és más szempontból még foglalkozni fog; ennek bármilyen alakban való kedvezményezését azonban a jelzett körülmények között az igazságügyminiszter a maga részéről időszerűnek nem tartja és így egyelőre csupán az iránt intézkedett, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamara felterjesztésének másolata tudomás végett a kir. kuria elnökével közöltessék.

REGÉNY.

Evelin.

— A Debreczeni Ellenör részére —

— Irta: KONCZ ÁKOS. —

I.

Mikor Evelinnel megismerkedtem, tizen-nyolcz éves lehetett.

Kedves és szép leány volt, nagyon természetes tehát, hogy irigyei is voltak szép számmal. Pedig ő nem ártott senkinek, sőt ha valakit szenvedni látott, jöllehet semmi sem fűzte a szenvedőhöz, vele együtt érzett, sirt és szenvedett és végtelen boldognak érezte magát, ha bárkin is segíthetett.

Csodálatos gyermek volt, ártatlan, szü-zies mosolylyal, nemes szívvvel, szépséggel, egyszerűen mindazzal megáldva, a mi kedvessé tehet egy fiatal leányt.

Ismeretségünk második évében egy alkalommal kisirt szemekkel találtam Evelint virágai és könyvei között. Részvétellel tudakozódtam hogyléte felől, de ő nekem most az egyszer kitérő feleletet adott.

Sokkal jobban szerettem, hogysen faggattam volna, hanem igyekeztem a ború lelkéről elúzni. Elbeszéltem neki pár napi kirándulásomat, tapasztalataimat és végül örvendve adtam tudtára, hogy fiatalabbik nővérem, kihez őt a leggyöngédebb barátság fűzte, a napokban váltott jegyet Szaday Bélával.

Szokatlan egykedvűséggel hallgatta szavaimat mindaddig, míg nővérem eljegyzéséről nem szóltam, de akkor feltekintett reám és így szólt:

Olga bizonyosan boldog, mert szeret. És én örülök boldogságának. Mily megelégedett lehet az a szív, mely szeretni tud és mily boldogtalan az, kinek szeretni kell. De hát miért is legyen mindenki boldog? Kell lenni szenvedőnek is, mert úgy van e föld berendezve, hogy vegyesen teremjen talajába az öröm rózsája és a szenvedés vérvirága. És én ebben megnyugszom...

Nem tudtam hirtelen szóhoz jutni, mert fogalmam sem volt arról, hogy mi tette ily lemondóvá a kis Evelint. Mint gondtalan, boldog és vig gyermeket hagytam el pár nappal eze őt s most ugyancsak e gyermeket levettnek és komolynak látom. Mi történhetett míg távol voltam? Honnan e változás, e lemondás és mi adja Evelin ajkaira azon szavakat, melyeket megrendülve hallunk még azok ajkairól is, kikről tudjuk, hogy fájdalmas csalódásokon mentek keresztül és az élet töviseit hordozzák lelkükben...

Édes Evelinem, — mondám neki — bocsáson meg, de nem étem szavait. Azt hiszem, hogy csak nehéz álom ez és nem valóság. Mi okozta Önben e gyors változást, hiszen pár nappal ezelőtt még egyetlenegy búfelhő sem árnyékolta homlokát. Talán túlkövetelő vagyok, hogy titkairól kérdezem... de engedje ezt meg nekem, ki őnt oly régen ismeri és oly melegen érdeklődik sorsa iránt. Kérem, nagyon kérem, monlja meg bánatának okát.

Evelin épen felelni akart, midőn édes anyja belépett.

Felkeltem és könyved főhajtással üdvö.

zöltem Zabaryné, ki úgy látszott, mintha örült volna megjelenésemnek. Ezer kérdéssel ostromolt, be sem várva feleleteimet, miközben hol leányára, hol reám tekintett, mintegy arcunkról óhajtván leolvasni a beépése alkalmával megszokított beszélgetésünk tárgyát.

Feltűnő volt előttem az az éles ellentét, mely Zabaryné vígsága és Evelin szomorú arca közt volt észrevehető.

Éppen ezt akartam megtudakolni, midőn Zabaryné mosolyogva felállott és bizalmasan inkább sugta, mint mondta a szavakat: Gratuláljon már a menyasszonyodnak — és Evelinre mutatott.

Világos lett előttem minden és már éppen szólni akartam, midőn Zabaryné közbevágtott.

Evelin bizonyára boldog lesz. Gróf Sziklay Elemér derék, művelt ember. Igaz, hogy még nem régen ismerik egymást, de erre van még idő. Jó állása van, kifogástalan gavallér s a legelőkelőbb körök szívesen látott vendége.

Keserű mosolyt éreztem ajkaimon e szavakra. Csodáltam Zabaryné, ki mindennel törődött csak arról nem, vajon Evelin szereti-e a grófot? Ez reá nézve úgy látszik mellékes volt. Az igazi szerelmet nem ismerte mert Zabaryt sohasem szerette. Hozzáment, hogy ragyoghasson, míg szívét a rossz világ szerint mások bírták. Ő csak arra gondolt, hogy Evelint férjhez adja, de hogy vajon nem törli-e meg leányának a szíve a kényszer alatt, azzal nem törődött.

Nem akarván bele avatkozni ebbe a kényes ügybe, csakhamar távoztam.

(Folyt. köv)

Vegyes hírek.

* **A horvát tüntetők megretirálása.** Ami előrelátható volt, bekövetkezett. A zágrábi scandalumokat rendező diák-kolomposok becsukása végét jelentette az izgalmaknak, most már csendes minden. Az éretlenek az egyetem rektoránál pártfogásért esedeztek, igérvén, hogy Bánffy miniszterelnök előtt megfognak jelenni s ünnepélyesen kijelentik, hogy a magyar zászlót respektálják és hogy a történetek revanche akart lenni Frank elveréséért. A bán kijelentette, hogy a diák urakkal csak a rendőrség és ügyészség révén beszél, de Bánffyt e kérésről nem értesíti. Együttal szigorú rendszabályokhoz nyult: az egyetemi diák-egyletet feloszlatta, a pánszláv zászló használatát eltiltotta, a rektorai installációt elhalasztotta. Elkerülő a hallgatók ünnepieskedését, eltiltotta nekik a király elutazásánál való megjelenést. Lassanként kiderül, hogy a lakosságnak semmi köze sem volt a diáksínyekhez, az egész csak az obzoristák műve. Az elfogott diákok megagadják a feleletet a vallatásoknál, mint mondják, ők csak a rektorjuknak fognak felvilágosítást adni.

Közgazdaság.

* **Az osztályosjáték húzása.** Tovább folytatták tegnap a budapesti vígadóban az osztályosjáték számainak húzását. A tegnapi délelőtti szenzációja a 40 ezer koronás nyeremény kihúzása, a mely a 15570-ik számtulajdonosának jutott.

A tegnapi húzások a következők:

40,000 koronát nyert: 15570.

2000 koronát nyertek: 18244. 39577.

1000 koronát nyert: 30362.

400 koronát nyert: 11161 75 76378

12325 61171 39375 89933 79795 31880

28413 11341 91557 77186 9817 92471

44824 51818 63008 26391 78086 21026

84040.

*** Katonai felszerelése tárgyak szállítása.** Ezennel értesítjük az érdekelt kereskedelmi- és ipari köröket, hogy a csász. és kir. közös hadügyminiszter ur f. hó 7-én 1757. sz. a. különféle katonai felszerelése tárgyak szállítása iránt zárt ajánlatok útján nyilvános pályázatot hirdetett. — E pályázat iránt érdeklődők egy a szállítási feltételeket mint a szállítandó tárgyak, mennyiségének jegyzékét a kamara irodájában (Hatvani-utca saját ház) a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetik. Megjegyeztetik, hogy a pályázatban résztvenni óhajtók ajánlataikat f. év november hó 20-ig közvetlenül a csász. és kir. közös hadügyminiszteriumhoz Bécsbe beküldeni tartoznak. Debreczen, 1895. Október hó 15-én. A kereskedelmi és iparkamara.

*** A kereskedelmi körök figyelmébe.** A nagyméltósága kereskedelmi m. kir. miniszter urak f. év szeptember hó 27-én 62609 sz. a. kelt magas leirata folytán ezennel értesítjük a kereskedelmi köröket, hogy a Francia ország és Svájc közt, létre jött vámpolitikai megegyés folytán nagyobb vámkedvezmények a mi egyes termékeinkre is kiterjednek. — Ezen kedvezményekről az érdekelt kereskedelmi körök bővebb felvilágosítást a kamara irodájában nyerhetnek. Debreczen, 1895. okt. hó 15-én. A kereskedelmi és iparkamara.

*** Fatormelők, illetve szállítók figyelmébe.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága f. hó 7-én 65416. szám alatt a m. kir. távirda részére az 1896. évben szükséges 16.828 db 6 1/2 méter, 11862 darab 8 méter és 690 darab 10 méter hosszú távirda-oszlopokat írásbeli ajánlatok alapján biztosítani kívánván, azoknak szállítására pályázatot hirdetett. A pályázatban részt venni óhajtók szabályosan felszerelt ajánlataikat f. hó 25-éig a kereskedelemügyi miniszterium segédhivatali igazgatóságához nyujtsák be. A pályázati feltételek, valamint a lerakó helyeket feltüntető kimutatás ugy a kereskedelemügyi miniszteriumban (Budapest, Lánchíd-utca 3. szám) mint a m. kir. posta- és távirda igazgatóságoknál megtekinthetők. Miről az érdekeltek ezennel értesítettek. Debreczen, 1895. Október hó 11-én. A kereskedelmi és iparkamara.

Debreczeni Városi Színház

Idénybérlet szünet. Páros bérlet szünet.

Ma pénteken 1895. október hó 18-án

Ármány és szerelem.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Schiller. Fordította: Szendrey. (Rendező; Hevessy.)

Szombaton, 1895. október hó 19-én, itt először, párosbérletben:

Gyermekrabló nő.

Színmű 5 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Uzokonal” nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: **Eötvös K. Lajos**
Főmunkatárs: **Koncz Ákos.**

Dr. Engel Ignác

ORVOS
szülész-sebész tudor
és nőgyógyász

Biharvármegye tb. főorvosa

lakik Miklós u. 1909 sz. saját házában.

Rendel d. e. 8-10. d. u. 2-4-ig



Szabó Lajos fiai

üzégnél

Ágy és asztal-
terítők,

Butorszövetek

flanelltakarók

Pokrőczok



Szőnyegek, függönyök.

Caschemir

és

Selyem paplanok

Afrique

és lószőr

madráczok

Nagyválasztékban.



UJDONSÁGOK

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,
Színes selymekben.

Legujabb

díszekben,

Mosó velezekben,

Téli nagykendőkben,

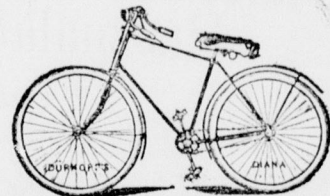
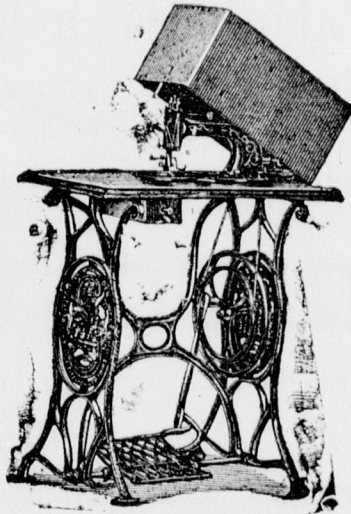
nagy választékban érkeztek
raktárra.

Szabó Lajos fiai

Debreczen Rózsater.



Pneumatikus kerékpárok.



Mielőtt

vásárol, vagy rendel varrógépet,
vagy kerékpárt, ne mulassza el
megtekinteni nagy raktáramat.

Azon országos hírnévnek örvendő „Dürkopp“-féle karika-
hajós Vibrating-Shuttle, és Singer varrógépekben nagy
raktárt tartok.

Házi használatra s minden ipari célokra egy családi
Singer varrógép zár szekrényel 5 évi jótállással 35 frtért
s feljebb kaphatók csakis

Deutsch Edénél

Debreczen, Nagy-Hatvan-utca 1095. sz.

Minden szerkezetű varrógépek és kerékpárok javítása
jutányosan elvállaltatik.

Nagy raktár tükör s képekben és áremelés nélkül
részletfizetésre eladatnak.

Tükör és képraktár.

Kerékpár kellékek.

Gépjavitó műhely.

KÁVÉ KIVONAT

Mely általam feltalált és több államban szabadalmazott **kávépörkölőgép** van előállítva.

KAVÉ KIVONATOM valódi kávé zamata és szép színadása folytán a legtöbb ház tartásnál be van vezetve és el van üsmereve általánosságban, mint a legkitünőbb kávé-pótlék a kiegyeszer megízlelte annak nélkülözhetlenné válik és soha más pótkávét nem fog használni mint egyedül e **kávékivonatot**.



Az eddig és használatban levő pótkávéknak az íze a fekete cukor réhoz hasonló kellemetlen és ezáltal a bab-kávé ízét csak rontja, kávé kivonatomnál ez egész ellenkezőleg áll, mert valódi kávé zamatból lévén előállítva, semmi mellék íze, csupán kellemes kávé zamata van és így még azok is, akik eddig tartózkodtak pótkávét, mint vegyítéket használni a kellemetlen íz miatt, most egész élvezettel használják

kávé kivonatomat.

Tekintettel arra, hogy a bab-kávé igen drága, tehát e drága cikkből csak valamit megtakarítani, de természetesen olyan megtakarítást kell érteni, hogy az nem bab-kávé zamatának rontására, hanem annak előnyére történjen, erre nézve is **kávé kivonatom** van hivatva, mert oly erős kávézammal rendelkezik, hogy a használat folytán. lényegesen kevesebb bab-kávé szükséges és az oly előny nagyobb há tartásoknál, amit felyelmen kívül hagyni nem lehet, mert évenként nagyobb összeg takarítható meg a **kávé kivonatomnak** használata által.

Használatnál ajánlható a következő beosztás:

7 evőkanál : : : : : Bab-kávé
3 „ : : : : : Kávé kivonatom.

Kivánatra próba mintával szolgálok ráfizetés nélkül.

Leidenfrost Ármin

fűszer- és gyarmatáru kereskedése

Piacz-utca, „Bika“ szállodával szemben,

K i v o n a t

a dr. Vedrődi Viktor vegytanár által adott nyilatkozatokból.

Leidenfrost Ármin által feltalált kávépörkölő gépen készített zamatosított pótkávét vegyelve, kitént, hogy a kávé-
na: csakis a kellemes elillanó zamataát veszi fel a pótkávé, az izgató hatású coffein, mely reszketést és álamatlanságot idéz
elő, nem megyen által és így a gépen előállított kávé kivonattal még oly egyének is élhetnek, kiknek a rendes valódi kávé
élvezetét az orvos tiltotta.

Dr. Vedrődi Viktor

vegytanár.